

Metsien terveyden ajankohtaiset haasteet

Sata vuotta kasvien terveydeksi 24.10.2025 – juhlaseminaari

Juho Kokkonen

metsänhoidon asiantuntija, Suomen metsäkeskus

24.10.2025

Metsäkeskus

Ajankohtaiset haasteet metsien terveydelle

Ilmastonmuutos ja metsien käyttö

Lämpenevä ilmasto ja sään ääri-ilmiöt

Metsätuhonaiheuttajien esiintyminen ja yhteisvaikutukset

Metsätuhoriskien ja tuhonaiheuttajien tunnistaminen

Sopeutuminen muuttuvaan ilmastoon ja muuttuviin riskeihin

Ilmastonmuutos ja metsien käyttö 1/2

- Roudattomuus ja sateet luovat haasteita talousmetsien ympärivuotiselle puunkorjuulle, puun varastoinnille ja metsäluonnonhoidolle.
- Metsätieverkoston kunto ja käytettävyys on avainasemassa metsien hoito- ja hakkuutoimenpiteille sekä metsien monikäytölle.
- Alueelliset erot suuria sademäärissä, kuivuudessa, myrskyissä ja metsätuhojen esiintymisessä.

- Metsien saavutettavuus
- Toimenpiteiden ajoitus
- Uudet työkalut ja menetelmät,
- Työvoima- ja ammattitaito

Hyönteis- ja syöksyvirtaustuhoja Kaakkois-Suomessa kesällä 2025. Kuvat: Juho Kokkonen.

Ilmastonmuutos ja metsien käyttö 2/2

Metsänomistajan ja toimijan haasteita:

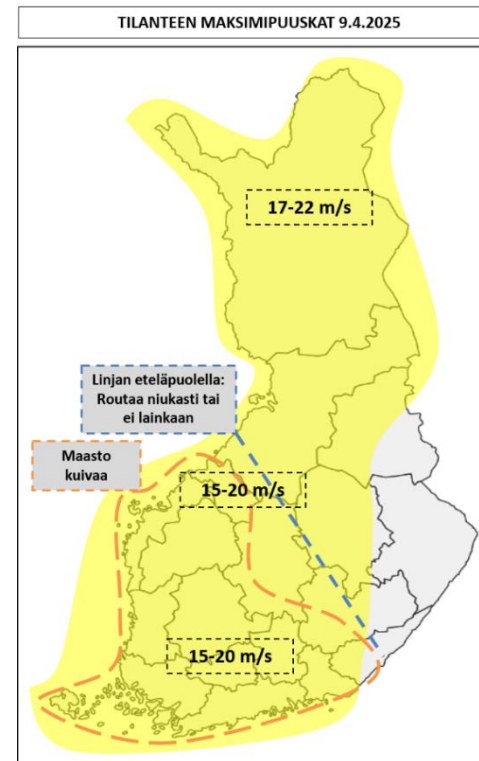
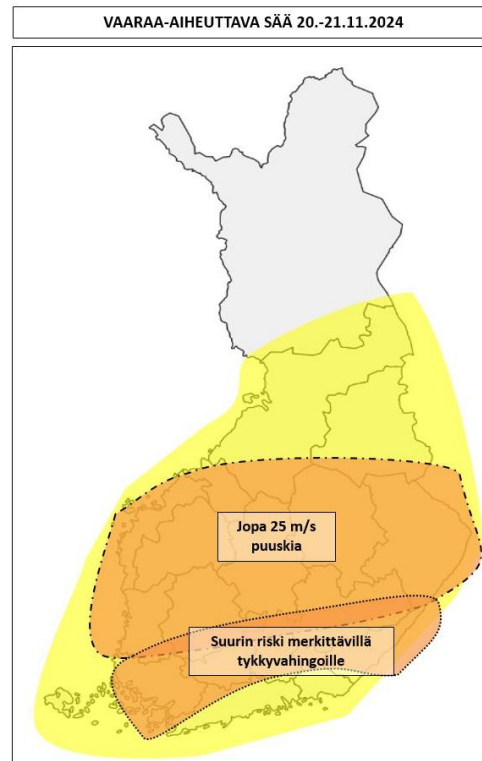
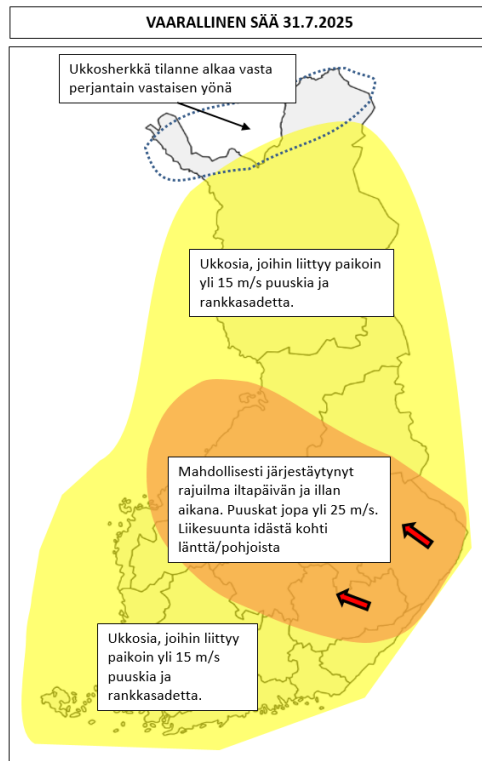
- Milloin pääsen hoitotöihin tai milloin hakkuu mahdollista toteuttaa?
- Hoidanko tai harvennanko liian aikaisin, myöhään, väärään aikaan, liian voimakkaasti tai liian vähän?
- Uudistanko oikein, järkevästi, ennakoiden ja kustannustehokkaasti?
- Metsien käytön kaikkien tavoitteiden, vaatimusten sekä odotusten yhteensovittamisen ”dilemma” ja epävarma tulevaisuus.

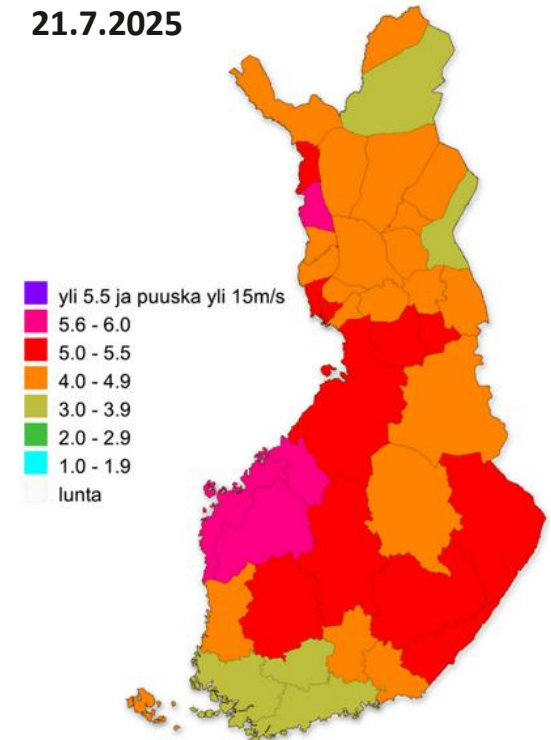
Yksittäisiä hyönteistuhoja Pohjois-Savossa ja kuivuuden vaivaamaa reunakuusikkoa Kaakkois-Suomessa kesällä 2025. Kuvat: Juho Kokkonen.

Lämpenevä ilmasto ja sään ääri-ilmiöt 1/2

- Abioottisten tuhonaiheuttajien ja tuhojen määrä voi kasvaa.
- Säätilojen vaihteluista, tuulituhoista ja metsien käytöstä hyötyvät erityisesti sieni- ja hyönteistuhonaiheuttajat.

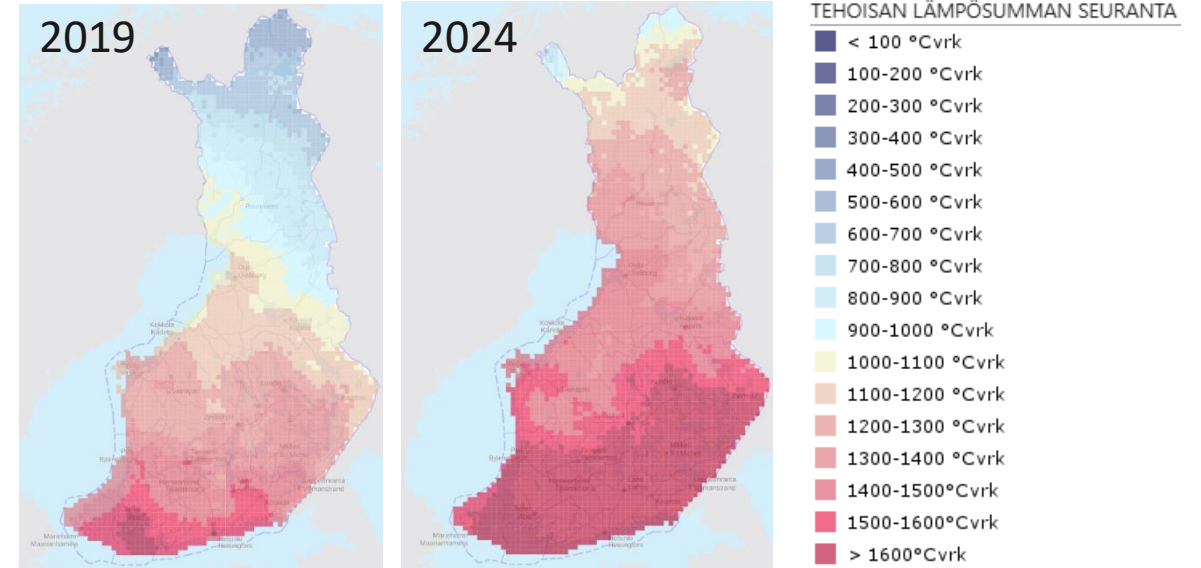

**Maastopaloindeksiennuste
21.7.2025**

Lämpenevä ilmasto ja sään ääri-ilmiöt 2/2

- Pidentynyt kasvukausi ja paremmin kasvava puusto.
- Entistä voimakkaammat myrskyt ja vaihtelevat tuulensuunnat.
- Voimakkaat erot sateisuudessa ja lämpötilojen vaihteluissa voivat haitata puuston kasvua, taimien talvehtimista sekä lisätä puiden energiakulutusta.

Luonnonvarakeskus, [metsätuhot-karttapalvelun](#) tehoisan lämpösumman kartta.

Sateisuudesta ja lämpötilojen vaihteluista aiheutuvia tuhoja erilaisissa metsissä. Esimerkkikuvissa Pakkasvaurio, lumituhoja ja sienituhot Kuvat: Juho Kokkonen.

Metsätuhonaiheuttajien esiintyminen ja yhteisvaikutukset 1/2

- Vanhat tuhonaiheuttajat leviävät yhä pohjoisemmaksi.
- Uusia tuhonaiheuttajia voi levitä ja ilmaantua uusille alueille.
- Talvien leudontuminen vähentää hyönteisten talvikuolleisuutta.
- Tuhonaiheuttajien nopeampi leviäminen ja varmempi jälkeläistuotto.
- Uusia tuhonaiheuttajia ilmavirtausten, ulkomaisten kasvien, taimien, puutavaran tai pakkausmateriaalin mukana.

Kuusen tuhohyönteisistä menestyvät kirjanpainajan ohella kuusentähtikirjaaja ja aitomonikirjaajat. Kuva Juho Kokkonen.

Lapin mäntyjä vaivaa mystinen neulaskato – ”Kuin metso olisi hakanut”

Mäntyjen uusin neulaskerta on kadonnut laajoilta alueilta eri puolilta Lappia.

Pronssijalosoukko kykenee tappamaan kaikki koivut Euroopasta – esimerkki kylmää: ”Tuho voi olla jopa totaalista”

Mediauutisointia (Metsälehti ja Forest.fi) havaituista ja mahdollisista saapuvista tuhonaiheuttajista männikoissä ja koivikoissa Suomessa.

Metsätuhonaiheuttajien esiintyminen ja yhteisvaikutukset 2/2

- Seuraustuhojen riskit voivat kasvaa ja alueelliset erot olla merkittäviä.
  - Miten useat ja hitaasti etenevät sienitaudit vaikuttavat lopulta tuuli-, kuivuus- ja hyönteistuhoihin?
  - Minkälaiset ovat yhteisvaikutukset metsien kasvuun ja häiriöistä palautumiseen?

Metsätuhoriskien ja tuhonaiheuttajien tunnistaminen 1/2

- Huomio laajemmin metsien tai puuston elinvoimaisuuteen ja useisiin metsätuhoriskeihin.
  - Tärkeää tunnistaa ja torjua ensisijaisesti metsien terveyttä ja elinvoimaa pitkällä aikavälillä heikentävät riskitekijät ja tuhonaiheuttajat.
- Laajoille seuraustuhoille altistavat tekijät.

Metsätuhoriskien ja tuhonaiheuttajien tunnistaminen 2/2

- Yksittäisten tuhonaiheuttajien ja ilmiöiden tunnistaminen myös tärkeää, jotta vanhoja ja uusia tuhonaiheuttajia opitaan tuntemaan ja torjumaan.
- Haasteena havaintojen ja ilmoitusten kerääminen ja saaminen, tutkimuksen kohdentaminen, muutosnopeus.

Sopeutuminen muuttuvaan ilmastoon ja muuttuviin riskeihin

Mitä tarvitaan eri haasteiden selätykseen?

- Pitkjänteistä ja huolellista suunnittelua
- Muutosvalmiutta metsien käsittelyn ja hoidon toimintatapoihin
- Riskinsietokykyä, riskien hajautusta ja nopeampaa reagointivalmiutta

Miten sopeudutaan haasteisiin?

- Olemassa oleva tieto täsmällisemmäksi toiminnaksi
- Uudet teknologiat ja tarkentuva data mahdollistaa laajempaa ja pidempiaikaisempaa metsien terveydentilan seurantaa
- Historian tunteminen voi auttaa tulevissa haasteissa
- Tutkimukset, seuranta ja valvonta tuovat uutta tietoa tulevaisuuden haasteisiin

Kiitos mielenkiinnosta!

Hyvää juhlaseminaaria!

